

ADROMI GROEP

Adromi B.V.
Reeweg 146
3343 AP HENDRIK-IDO-AMBACHT

T 078 - 684 55 55
F 078 - 684 55 59

algemeen@adromi.nl
www.adromi.nl

KvK 230.825.46 te Rotterdam
BTW 8050.63.286.B.01
IBAN NL 75RABO0385477481

Sputzone onderzoek Mooyeveld 3 Egmond-Binnen

Rapportage inzake ruimtelijk acceptabele afstanden

Gemeente Bergen

Projectnummer: [REDACTED] R202308/2302

Status: versie a

Datum: 5-10-2023

Auteur: [REDACTED]

Geaccordeerd: [REDACTED]

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Gebruik gewasbeschermingsmiddelen	3
1.2.	Representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden.....	4
1.3.	Aandachtszones.....	4
1.4.	Verspreidings- en blootstellingsmodellen.....	5
1.5.	Inpassing zonder modelmatige beoordeling	5
2.	Feitelijke situatie en beoogde situatie	6
2.1.	Projectlocatie en omgeving.....	6
2.2.	Agrarisch grondgebruik	7
2.3.	Water.....	8
2.4.	Résumé.....	9
3.	Planologische situatie.....	10
3.1.	Algemeen.....	10
3.2.	Bestemmingsregeling omliggende gronden.....	10
3.3.	Résumé	11
4.	Representatieve invulling van de maximale planologische situatie	12
4.1.	Agrarisch gebruik.....	12
4.2.	Bouwplan.....	12
5.	Goede ruimtelijke ordening	12
5.1.	Aantasting bestemde rechten	12
5.2.	Aanvaardbaar woon- en verblijfklimaat.....	14
6.	Onderlinge afstand en maatregelen	18
6.1.	Plattelandswoning.....	18
7.	Conclusie	20

1. Inleiding

Onderhavige onderzoeksrapportage is opgesteld in opdracht van Poelmann Van den Broek advocaten in verband met een omgevingsvergunning voor de planologische transformatie van een agrarische bedrijfswoning aan de Mooyeveld 3 met bijbehorend erf en tuin naar plattelandswoning. De omgevingsvergunning is op 19 oktober 2021 verleend. De hiertegen aangespannen beroepsprocedure is thans aanbeland in hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank¹.

De exploitant van agrarische gronden gelegen ten noorden en oosten van dit perceel vreest voor toekomstige beperkingen op het vlak van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen als gevolg van deze functiewijziging.

Gelet hierop is onderhavig onderzoek uitgevoerd naar de ruimtelijke aanvaardbaarheid in relatie tot toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op de agrarische gronden rondom het plangebied.

1.1. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt gereguleerd door Verordening 528/2012/EU (hierna ook: Biocidenverordening). In deze Verordening is bepaald dat alleen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden op de Europese markt toegelaten waarvan voldoende is vastgesteld dat deze geen gevaar vormen voor de volksgezondheid. Daarbij wordt naast blootstelling via consumptie ook blootstelling bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen beoordeeld, zowel voor betreft toepassers als voor omwonenden, waaronder mensen met een bijzondere kwetsbaarheid (artikel 19 en punt 24 van bijlage VI van de Verordening). Voor wat betreft die laatste groep wordt de bescherming van zwangeren en kleine kinderen concreet benoemd (punt 3 van de considerans van de verordening).

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) beoordeelt volgens internationale afspraken en de in genoemde Verordening verankerde criteria of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu en of ze werkzaam zijn. Op grond van deze beoordeling besluit het college of een middel in Nederland verkocht en gebruikt mag worden. Daarbij stelt het ook duidelijke voorschriften verplicht, die minimaal op het etiket moeten staan (het zogenaamde wettelijk gebruiksvoorschrift). Het gebruiksvoorschrift schrijft niet alleen de toepassingswijze voor (professioneel en/of particulier gebruik, aantal toepassingen per jaar, toepassingsintervallen, veiligheidstermijn – d.w.z. minimale termijn tussen toepassing en oogst etc.), maar hierin is ook aangegeven voor welke doelstellingen en voor welke teelten een middel mag worden ingezet.

Voorgaande betekent dat in het kader van onderhavige rapportage geen rekening hoeft te worden gehouden met toegelaten gewasbeschermingsmiddelen welke als schadelijk voor de volksgezondheid mogen worden beschouwd bij toepassing volgens het gebruiksvoorschrift.

Relevant daarbij is dat een beoordeling aan de hand van de Verordening ervan uitgaat dat een gewasbeschermingsmiddel geen gevaar voor de volksgezondheid mag opleveren, zonder dat hiervoor

¹ Rechtbank Noord-Holland 25 oktober 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:10429

aanvullende maatregelen zouden moeten worden getroffen in de vorm van afscherming o.i.d., aangezien in de toelatingsprocedure een reëel, worst case gebruikspatroon dient te worden aangehouden (zie artikel 19, lid 2a van de Verordening).

In onderhavige rapportage wordt overigens enkel het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beschouwd in bedrijfsmatige context. Particulier gebruik en professionele inzet van gewasbescherming in niet agrarisch cq. openbaar gebied (zoals op laanbomen, parkvegetatie, sportvelden, natuurgebieden en begraafplaatsen) is niet beschouwd.

1.2. Representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden

Op basis van rechtspraak dient bij het bepalen van de invloed van bedrijfsmatige activiteiten, waaronder ook de invloed toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op het woon- en leefklimaat te worden uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden.

Deze invulling dient representatief te zijn in die zin dat in principe geen rekening hoeft te worden gehouden met een ingrijpende, of anderszins niet voor de hand liggende, omschakeling in de bedrijfsactiviteiten. De invulling dient daarentegen maximaal te zijn in relatie tot de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Idem dient rekening te worden gehouden met een maximale invulling van de beoogde gevoelige functies.

Doel van deze aanpak is een worstcase benadering waarbij rekening wordt gehouden met de bestemde exploitatiemogelijkheden zonder dat dit mag leiden tot een woon- en leefklimaat dat niet aanvaardbaar is, gelet op hiermee mogelijk samenhangende gezondheidseffecten (ook op de lange termijn).

1.3. Aandachtszones

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet een aanvullende afweging worden gemaakt tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de volksgezondheid. Aangezien de afstand welke (minimaal) aangehouden moet worden tot gevoelige objecten niet concreet in een regeling is voorgeschreven, volgt uit rechtspraak dat op grond van de Wet ruimtelijke ordening dient te worden beoordeeld of sprake is van een aanvaardbaar risico op drift (onbedoelde verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen buiten het behandelde perceel via de lucht).

Zoals uit het voorgaande blijkt, verdient dit uitgangspunt nuancering, nu volgens de Biocidenverordening gewasbeschermingsmiddelen al geen schade voor de volksgezondheid mogen veroorzaken zonder extra maatregelen zoals extra afstand of afscherming.

Uit jurisprudentie blijkt verder dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een aandachtszone hanteert van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt². Indien een kortere afstand wordt aangehouden tussen een gevoelige functie en gronden waar sprake kan zijn van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, dan dient een planologisch besluit volgens genoemde rechtspraak te voorzien in een deugdelijke motivering middels een zogenaamd 'locatiespecifiek onderzoek'.

² ABRvS 30 maart 2016 ECLI:NL:RVS:2016:855

Onderhavige onderzoeksrapportage beoogt te voorzien in genoemd locatiespecifiek onderzoek ter onderbouwing dat een kortere afstand als ruimtelijk aanvaardbaar kan worden beschouwd.

1.4. Verspreidings- en blootstellingsmodellen

Als achtergrond bij onderhavige rapportage is van belang, dat blijkens de uitspraak Asdonkterrein Beuningen³ de Afdeling bestuursrechtspraak het gebruik van het zogenaamde EFSA-OPEX model niet accepteert voor de ruimtelijke ordening. In de uitspraken Lentsesteeg Rheden⁴ en Heilig Kempke Lith⁵ is deze stellingname bevestigd.

Het belangrijkste element in deze uitspraak zijn de kanttekeningen welke door de Afdeling worden geplaatst bij de toxicologische uitgangspunten waar het EFSA-OPEX model gebruik van maakt. Deze uitgangspunten volgen uit richtlijnen welke door OECD en/of ECHA zijn vastgesteld. Aangezien het EFSA-OPEX model deze toxicologische uitgangspunten deelt met alle andere verspreidingsmodellen, zullen vooralsnog geen door de Afdeling geaccepteerde uitspraken kunnen worden gedaan over de mate van driftblootstelling.

1.5. Inpassing zonder modelmatige beoordeling

Op grond van de huidige rechtspraak kan nog steeds afgeweken worden van de 50 meter middels een deugdelijk locatiespecifiek onderzoek, waarbij kan worden aangetoond dat onder de gegeven omstandigheden ook bij het hanteren van een kortere afstand een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij een gevoelige functie is gegarandeerd. Hiertoe dient te worden onderzocht wat in dat specifieke geval de effecten zijn van het plaatsen van een windhaag of een constructie met gelijkwaardige filterende werking waardoor drift van gewasbeschermingsmiddelen effectief afgeschermd kan worden, en waarbij alle specifieke omstandigheden van het geval zijn betrokken. Hierbij is het een vereiste dat dit alles onderzocht wordt door een milieudeskundige⁶.

In een recente uitspraak⁷ is geoordeeld: “Een kleinere afstand kan aanvaardbaar zijn indien (bijvoorbeeld) driftreducerende maatregelen worden getroffen”. In deze uitspraak heeft de Afdeling overwogen dat, in het geval het agrarische perceel direct gelegen is naast het perceel met de gevoelige functie, het plaatsen en in stand houden van een struweelhaag voldoende is onderbouwd dat een kortere afstand van 50 meter kan worden aangehouden. Onderhoud en instandhouding van een dergelijke haag dient daarbij te worden verzekerd middels een voorwaardelijke verplichting. Ook in een recente uitspraak van maart dit jaar, heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland geoordeeld dat een kleinere afstand kan worden aangehouden, mits dit op basis van zorgvuldig en op locatie toegesneden onderzoek deugdelijk kan worden gemotiveerd⁸.

³ ARRvS 19 oktober 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3023

⁴ ARRvS 23 november 2022 ECLI:NL:RVS:2022:3387

⁵ AARvS 2 augustus 2023 ECLI:NL:RVS:2023:2959

⁶ ECLI:NL:RVS:2017:1353

⁷ ARRvS 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3160):

⁸ ECLI:NL:RBMNE:2023:1048

In onderhavig rapport is conform de huidige jurisprudentie het locatiespecifieke onderzoek vastgelegd, waarbij alle specifieke omstandigheden van het geval zijn betrokken.

2. Feitelijke situatie en beoogde situatie

2.1. Projectlocatie en omgeving

Het plangebied heeft betrekking op gronden gelegen ten westen van de kern van Egmond-Binnen. De verdere omgeving is overwegend agrarisch in gebruik, met enkele burgerwoningen en niet agrarische bedrijven, met name langs de as N512 ten oosten van de projectlocatie. Ten zuiden en ten westen is sprake van enkele woningen en van bungalowparken. Verwezen wordt naar figuur 1.

Figuur 1: Situering projectgebied, woonperceel rood omcirkeld (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De projectlocatie is kadastraal bekend als: gemeente Egmond-Binnen, sectie C, nummers 2037, 2038, 2948 en 3082. Het perceel met nummer 2036 maakt geen onderdeel uit van de omgevingsvergunning. Dit perceel staat los van het woonperceel en de hierop aanwezige loods wordt gebruikt voor bedrijfsmatig gebruik in de vorm van statische opslag.

De gronden direct ten noorden van de projectlocatie zijn vanaf de perceelgrens voorzien van terreinverharding, behorende bij de agrarische bedrijfsloodsen aan de Mooyeveld 5.

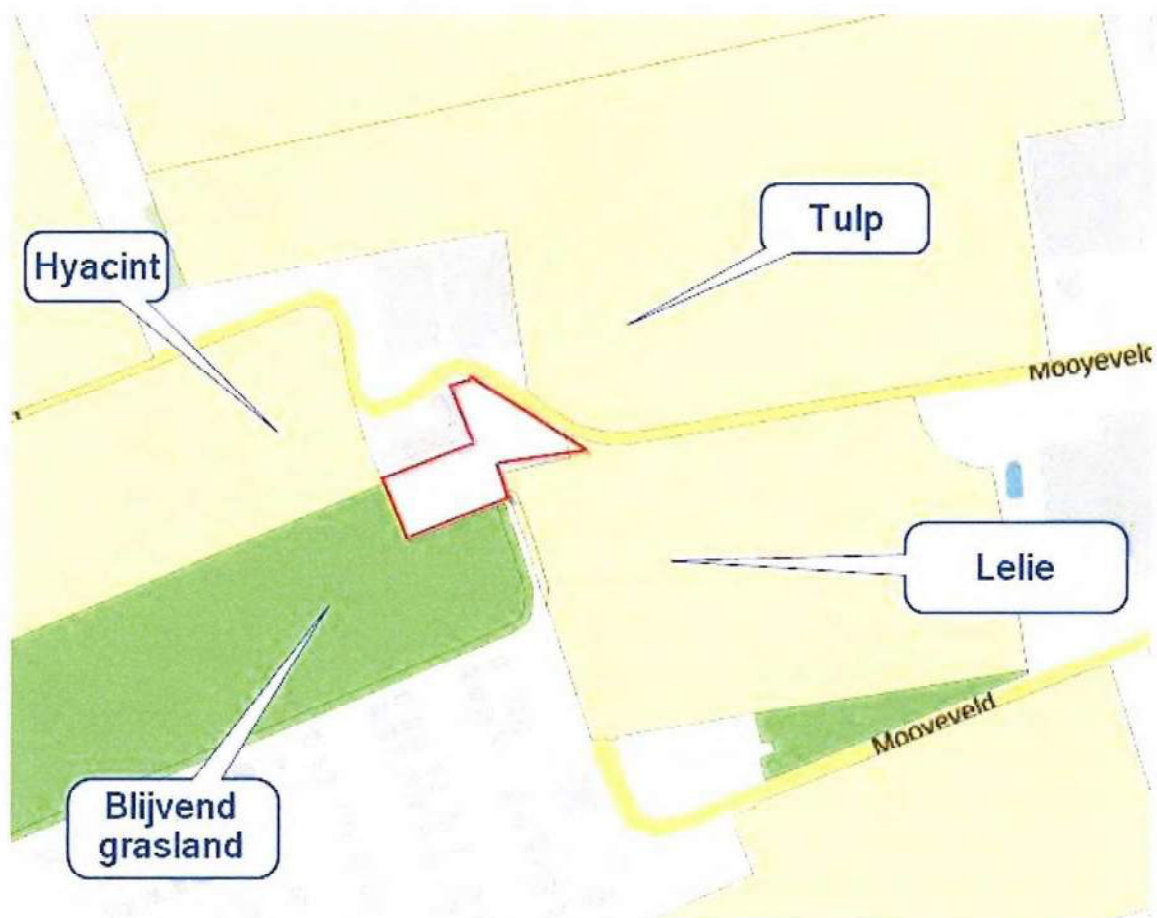

Figuur 2: overzicht projectperceel en directe omgeving, woonperceel rood omlijnd (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

2.2. Agrarisch grondgebruik

Uit de basisregistratie gewaspercelen blijkt dat in de omgeving overwegend sprake is van de teelt van bloemen en bloembollen, dan wel hiermee samenhangende wisselteelten. Direct grenzend aan het projectperceel is in 2023 sprake geweest van de teelt van tulpen, hyacinten en lelies. De gronden ten noorden van de projectlocatie zijn volledig verhard ten behoeve van de hier aanwezige agrarische bedrijfsloodsen. Ten zuidwesten is sprake van het zogenaamde natuurveld (deze gronden zijn bestemd voor natuur, zie hiervoor paragraaf 3.2.2) welke zijn geregistreerd als 'blijvend grasland'. Verwezen wordt naar figuur 3 voor een overzicht.

Bedoelde basisregistratie gewaspercelen vormt een momentopname van de geregistreerde teelt en geeft enkel een indicatie van bestaand agrarisch grondgebruik.

Figuur 3: Basisregistratie gewaspercelen 2023, locatie globaal rood omlijnd (bron: PDOK)

2.3. Water

Blijkens de Legger Wateren van het waterschap de Hollands Noorderkwartier is ten oosten van het projectgebied de secundaire watergang OAF-JF-823 gelegen. Deze watergang heeft een normbreedte van 2,25 meter (0,25 meter bodembreedte en 1 meter taludbreedte). De watergang is jaarrond watervoerend. Verwezen wordt naar figuur 4.

Langs deze watergang dient ingevolge het Activiteitenbesluit milieubeheer een teeltvrije zone te worden aangehouden van 1 meter, uitgaande van 90% drifreductie van teelten waarbij neerwaarts wordt gespoten. Bij toepassing van 75% driftreductie zal een teeltvrije zone moeten worden aangehouden van 1,50 meter.

De locatie is niet gelegen in grondwaterbeschermingsgebied, dit bevindt zich meer ten westen in de duinen.

Figuur 4: Uitsnede Legger wateren, (bron: waterschap Hollands Noorderkwartier)

2.4. Résumé

Samenvattend is feitelijk sprake van de volgende relevante omstandigheden:

- Een ontwikkeling waarbij sprake is van een statuswijziging van een agrarische bedrijfswoning naar plattelandswoning;
- Teelt van bloemen/bloembollen op omliggende gronden ten oosten en westen;
- Agrarisch bouwvlak met bebouwing en verharding ten noorden;
- Secundaire watergang gesitueerd langs de oostelijke perceelgrens.

Bij de beoordeling van driftblootstelling dient evenwel te worden uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische situatie en niet van de feitelijke situatie. De planologische situatie zal in het volgende hoofdstuk aan de orde komen, waarna in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op wat als representatieve invulling kan worden beschouwd.

3. Planologische situatie

3.1. Algemeen

Zoals aangegeven dient bij de bepaling van het risico op milieuhinder te worden uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische situatie. Hiervoor is uiteraard primair het bestemmingsplan relevant dat geldt voor de betrokken agrarisch in gebruik zijnde gronden.

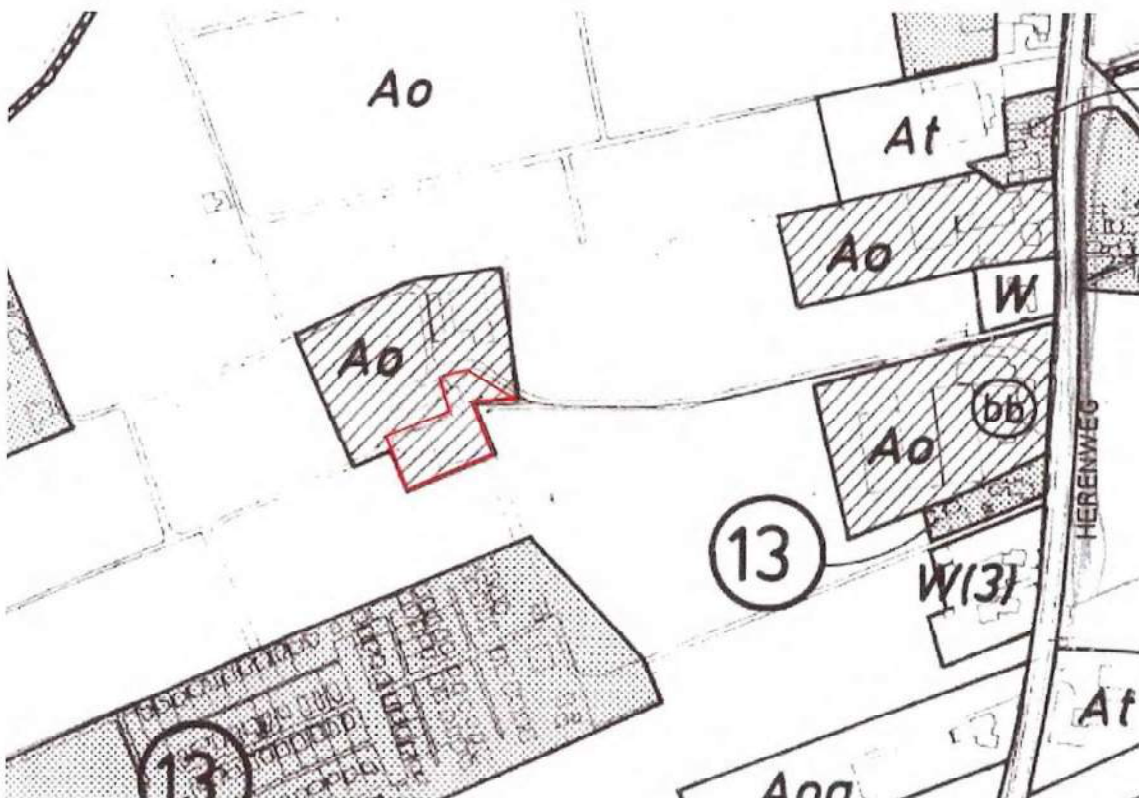
Echter ook bij de invulling van de (toekomstige) hindergevoelige functies dient te worden uitgegaan van de representatieve maximale planologische situatie, in casu het verkrijgen van de status van plattelandswoning.

3.2. Bestemmingsregeling omliggende gronden

Voor de gronden ten noorden en oosten geldt het bestemmingsplan "Landelijk gebied 1998" van 26 oktober 1998. Voor de gronden ten zuiden / zuidwesten geldt het bestemmingsplan "Landelijk Gebied Zuid" van 1 oktober 2014.

Verder gelden de bestemmingsplannen "Parkeren" van 31 mei 2018 en het herstelplan van 25 mei 2023. Deze laatste twee bestemmingsplannen bevatten geen voor deze rapportage relevante veranderingen t.a.v. het projectperceel en de omgeving daarvan. Tot slot geldt een voorbereidingsbesluit voor de nieuwvestiging van hyperscale datacenters wat in deze context evenmin relevant is.

3.2.1. Landelijk gebied 1998

Figuur 5: uitsnede plankaart bestemmingsplan 'Landelijk gebied 1998', locatie rood omlijnd (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Verwezen wordt naar figuur 5. De gronden welke zijn opgenomen in het bestemmingsplan Landelijk gebied 1998 zijn aangeduid voor 'Open Agrarisch gebied' (Ao). Blijkens artikel 20 van het bestemmingsplan zijn deze gronden bestemd voor de uitoefening van een volwaardig agrarisch bedrijf alsook voor het behoud van openheid. Er is sprake van een wabo-aanlegvergunningenstelsel voor realisatie van opgaande beplanting buiten een agrarisch bouwvlak.

3.2.2. Landelijk gebied Zuid

Figuur 6: uitsnede verbeelding 'Landelijk Gebied Zuid', projectlocatie rood omlijnd (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Verwezen wordt naar figuur 6. De gronden welke zijn opgenomen in het bestemmingsplan Landelijk gebied Zuid zijn aangeduid voor 'Natuur'. Blijkens artikel 14 van dit bestemmingsplan zijn deze gronden bestemd voor behoud, herstel en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden.

3.3. Résumé

Gelet op het voorgaande is voor de gronden ten noorden en oosten sprake van een brede agrarische bestemming, waarbij opgaande beplanting is beperkt tot het agrarische bouwvlak.

4. Representatieve invulling van de maximale planologische situatie

4.1. Agrarisch gebruik

4.1.1. Binnen bestemd bouwvlak

Gelet op de feitelijke inrichting van het bestemde agrarische bouwperceel aan de Mooyeveld 5 met bebouwing en verharding, zijn er op dit moment geen mogelijkheden om alhier opgaande teelten van reële omvang te realiseren.

Gelet verder op de omstandigheid dat bebouwing en verharding zich in goede staat bevinden en ook regulier worden gebruikt bij de agrarische bedrijfsvoering, wordt geen rekening gehouden met een omschakeling van de bestaande bedrijfsvoering waarbij de aanwezige bebouwing en verharding wordt geamoveerd om plaats te maken voor opgaande teelten waarbij sprake zal zijn van opwaarts of zijwaarts spuiten.

Het behoud van de functie van agrarisch bouwvlak wordt kortom als representatieve situatie beschouwd.

4.1.2. Buiten bouwvlak

Voor wat betreft de gronden gelegen buiten het agrarische bouwvlak zijn er geen aanvragen ingediend om op deze gronden opgaande teelten te realiseren. In lijn daarmee wordt teelt van niet opgaande gewassen als representatief voor de bestemde mogelijkheden beschouwd.

4.2. Bouwplan

Het bouwplan heeft betrekking op voortgezet woongebruik, waarbij in de agrarische bedrijfswoning de status van plattelandswoning verkrijgt. De transformatie zal niet gepaard gaan met bouwactiviteiten of andere fysieke aanpassingen van de in de vergunning betrokken gronden.

5. Goede ruimtelijke ordening

Met onderhavige rapportage dient in het kader van de goede ruimtelijke ordening antwoord te worden gegeven op de volgende vragen.

- Worden bestemde rechten van het betrokken bedrijf mogelijk aangetast door deze ontwikkeling?
- Kan worden voorzien in een aanvaardbaar woon- en leefklimaat?

5.1. Aantasting bestemde rechten

Blijkens zijn stellingen sluit appellant niet uit dat de verleende vergunning zal leiden tot aantasting van de agrarische exploitatiemogelijkheden van zijn gronden, welke concreet tot uitdrukking zouden kunnen komen als beperkingen bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen.

5.1.1. Driftgevoelige functie

In de huidige situatie is sprake van een woning met omliggende tuin/erf welke is voorzien van een agrarische bestemming. Een dergelijke functies dient te worden beschouwd als functie die driftgevoelig is.

5.1.2. Mate van bescherming

De hierop aansluitende vraag is of een agrarische bedrijfswoning in het kader van goede ruimtelijke ordening minder bescherming tegen drift toekomt als een reguliere woning.

Dat is niet het geval.

In milieuregelgeving is het niet ongebruikelijk om bepaalde milieugevoelige functies minder te beschermen. Er kan hierbij bijvoorbeeld worden gedacht aan agrarische bedrijfswoningen welke ingevolge de Wet geurhinder en veehouderijen minder worden beschermd tegen geur van collegabedrijven. Verder kan worden gedacht aan het Activiteitenbesluit milieubeheer op grond waarvan geluidgevoelige objecten gelegen op geluidgezoneerd industrieterrein niet worden beschermd tegen geluid van dat industrieterrein en woningen gelegen op bedrijventerrein welke minder worden beschermd tegen geluid. In vergelijkbare zin worden kwetsbare objecten welke onderdeel uitmaken van een risicovolle inrichting op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen niet beschermd tegen andere risicovolle inrichtingen.

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening wordt dergelijke verminderde bescherming krachtens de milieuregelgeving niet zonder meer gevolgd: een ruimtelijk besluit zal steeds moeten worden voldoen aan een goede ruimtelijke ordening. Het toekennen van minder bescherming in het kader van de ruimtelijke ordening, terwijl van verminderde bescherming geen sprake is in de milieuregelgeving kan principieel echter niet worden beschouwd als goede ruimtelijke ordening.

5.1.3. Mate van kwetsbaarheid

De mate van kwetsbaarheid voor drift is primair afhankelijk van de verblijfsduur in de open lucht nabij gewaspercelen en secundair van de specifieke kwetsbaarheid van aanwezige personen. Een woonfunctie is bijvoorbeeld meer kwetsbaar dan een bedrijfsfunctie, omdat rekening moet worden gehouden met langere verblijfsduur en met de aanwezigheid van personen met een hogere kwetsbaarheid zoals kinderen.

5.1.4. Conclusie

Op dit vlak kan worden vastgesteld dat in de Biocidenverordening geen verminderde bescherming is vastgelegd voor bepaalde situaties of omstandigheden. De Verordening kent de volgende beschermingscategorieën:

- Consumenten;
- Toepassers;
- Omwonenden.

Omwonenden worden gelijkelijk beschermd door de Verordening, ongeacht de status of functie van het verblijf of de reden van blootstelling. De Verordening kent geen groepen van mensen aan wie een

verminderde bescherming toekomt, maar hanteert enkel het uitgangspunt dat aan kwetsbare groepen verhoogde bescherming toekomt (artikel 19, lid 1b onder iii van de Verordening).

De vraag of deze omwonenden wonen in een woning die hoort bij het bedrijf zelf waar gewasbescherming wordt toegepast, dan wel bij een ander agrarisch bedrijf (waar al dan niet gewasbescherming wordt toegepast) of in een woning zonder agrarische bestemming maakt geen verschil voor de mate van bescherming waar deze bewoners aanspraak op hebben krachtens de Biocidenverordening.

Op grond van de milieuregelgeving is de bescherming tegen drift dus niet afhankelijk gesteld van de status of reden van de aanwezigheid in de nabijheid van percelen waar gewasbescherming kan worden toegepast, hoogstens van de vraag of sprake is van bijzondere kwetsbaarheid gelet op de aard of gezondheid van betrokken personen.

In lijn daarmee ligt het niet voor de hand dat een dergelijke uitzondering wel zou dienen te worden gehanteerd in het kader van de goede ruimtelijke ordening. Verminderde bescherming tegen milieuhinder wordt in algemene zin immers vooral gelegitimeerd in situaties dat een milieugevoelig object betrokken is bij vergelijkbare milieuhinderlijke activiteiten. Dat is niet zo bij driftblootstelling, aangezien de teelt van gewassen niet noodzakelijkerwijs gepaard gaat met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen⁹.

Voor het overige kan ook geen steun worden gevonden in de Wet ruimtelijke ordening en daaruit voortgevloeide rechtspraak dat er vanuit goede ruimtelijke ordening wel kan worden uitgegaan van verminderde bescherming in situaties dat er in milieuregelgeving een dergelijk onderscheid nu juist van de hand wijst.

Gelet op het voorgaande brengt de statuswijziging van agrarisch bestemde woning naar plattelandswoning en niet agrarisch bedrijf dus geen verandering teweeg in de mate van bescherming tegen driftblootstelling welke de gebruikers van deze functie toekomt. In lijn daarmee heeft het besluit tot transformatie naar plattelandswoning geen invloed op het risico van toekomstige beperkingen ten aanzien van de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op omliggende gronden.

5.2. Aanvaardbaar woon- en verblijfklimaat

Aansluitende vraag is of een aanvaardbaar woon- cq. verblijfklimaat kan worden geboden in en om de bestaande woning.

5.2.1. Aandachtzone

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3 hanteert de Afdeling bestuursrechtspraak standaard een aandachtzone van 50 meter. Bij ontwikkelingen waarbij driftgevoelige functies en agrarisch bestemde percelen op kortere afstand gelegen zullen zijn, dient middels locatiespecifiek onderzoek te worden nagegaan of wordt voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

⁹ Terwijl het houden van dieren uit de aard der zaak niet kan plaatsvinden zonder geuremissies, bedrijfsactiviteiten uit de aard der zaak gepaard gaan met geluidemissies en risicovolle activiteiten gepaard gaan met risico's.

De afstand van 50 meter is blijkens een uitspraak uit 2002¹⁰ gebaseerd op het toenmalige beleid van de provincie Gelderland voor de goedkeuring van ruimtelijke ontwikkelingen waarbij gevoelige functies nabij boomgaarden en boomteeltpercelen aanwezig zouden zijn (de 'Handreiking bestemmingsplannen').

Ten tijde van dat beleid gold op grond van artikel 13 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1963, het daarop gebaseerde Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en de bijbehorende Regeling testmethoden driftarme doppen Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, een verplichting om driftreductie toe te passen van minimaal 50%. Op grond van het huidige Activiteitenbesluit dient standaard een driftreducerende techniek te worden gehanteerd van minimaal 75%, een norm die kortom de helft strenger is geworden¹¹, waardoor bedoelde afstand van 50 meter thans minstens kan worden gehalveerd tot 25 meter. Hierbij is ook van belang dat bedoelde 50 meter werd gehanteerd in een tijd dat gewasbeschermingsmiddelen waren toegelaten welke nu al geruime tijd vanwege herbeoordelingen onder het regime van de Biocidenverordening zijn uitgefaseerd, terwijl nieuwe middelen met een lagere potentiële schadelijkheid en lagere persistentie hiervoor in de plaats zijn gekomen.

Bedoelde afstand van 50 meter is verder gebaseerd op gewasbehandeling bij boomteelt en in boomgaarden. Bij dergelijke teelten is het risico op drift groter, omdat dan opwaarts en zijwaarts kan worden gespoten en bepaalde behandelingen ook plaatsvinden buiten het volbladseizoen, waardoor bladeren in het gewas geen aanvullende driftreductie bieden.

In lijn daarmee is het gerechtvaardigd om een aandachtszone van 12,5 meter aan te houden in situaties waarin uitsluitend rekening moet worden gehouden met neerwaarts spuiten.

Als deze systematiek wordt toegepast op onderhavige situatie, dan is niet het gehele projectperceel in deze aandachtszone gelegen. Verwezen wordt naar figuur 5 waarin een overzicht wordt gegeven van de relevante perceelgrenzen waar de afstand tot teeltpercelen minder dan 12,5 meter bedraagt.

¹⁰ ARRvS 24 juli 2002, ECLI:NL:RVS:2002:AE5754

¹¹ Zie ook paragraaf 3.3.

Figuur 7: overzicht afstanden tot teeltpercelen (bron: kadaster, bewerkt)

5.2.2. Factor wind

Uit artikel 3.83, lid 5 van het Activiteitenbesluit volgt zoals aangegeven een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een windsnelheid groter dan 5 m/s. In Nederland ligt de jaargemiddelde windsnelheid tussen de 2,2 m/s landinwaarts tot 5,6 m/s aan de kust¹².

Alhoewel de overheersende windrichting noordwest gericht is in Nederland, geldt dat bij de lage windsnelheden (waarbij gewasbescherming mag worden toegepast) de wind in feite uit alle richtingen van de kompasroos kan komen¹³, zelfs als rekening wordt gehouden met de gemiddelde windrichting per seizoen¹⁴. Zie hiervoor ook figuren 8 en 9.

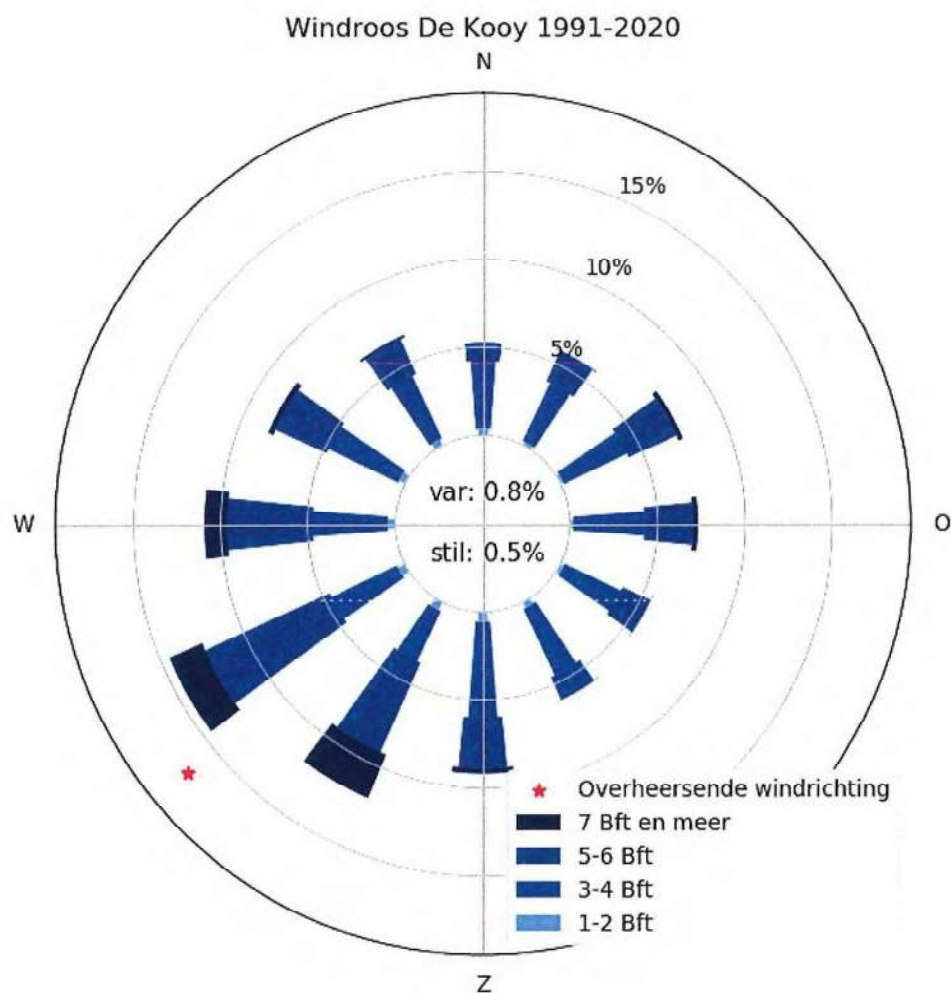
Dit betekent dat de wind geen significante invloedsfactor vormt qua positionering van een gewasperceel ten opzichte van een kwetsbare functie. Een scenario waarbij de overheersende zuidwestenwind drift altijd in een bepaalde richting zal meevoeren is niet plausibel. Dit laat uiteraard

¹² KNMI, Klimaatviewer 1991-2020, https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/meteorologische-stations/stations-maand/stations-maand_1991-2020, voor Zwaagdijk kunnen de meetdata van weerstation De Kooij als representatief worden beschouwd en kan worden uitgegaan van gemiddelde windsnelheden tussen 4,8 en 6,7 m/s, zie verder de windkaart https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/klimaat-tabellen-per-station/gilze-rijen/klimaat-tabel_de-bilt_1991-2020

¹³ Zie: <https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/windrozen/windroos-de-bilt>

¹⁴ <https://www.weerplaza.nl/weerinhethetnieuws/klimaat/wind-in-nederland/6820/>

onverlet dat de aanwezige loods aan de Mooyeveld 3-acht alsook de loodsen aan de Mooyeveld 5 enige extra afscherming zullen bieden ten aanzien van drift.

Figuur 8: windroos (bron: KNMI)

Voorkomen van windrichting per maand

	Noord	Noordoost	Oost	Zuidoost	Zuid	Zuidwest	West	Noordwest
Januari	3	10	9	10	19	31	11	7
Februari	5	10	8	10	17	27	14	8
Maart	8	12	10	9	11	23	17	9
April	13	14	10	9	13	18	12	12
Mei	15	15	10	7	7	19	13	14
Juni	13	11	5	7	8	25	17	15
Juli	9	9	6	5	8	29	19	13
Augustus	9	7	7	9	11	29	17	11
September	7	11	8	11	15	25	13	10
Oktober	4	10	10	13	22	25	10	6
November	4	6	8	14	26	26	10	6
December	4	10	9	9	21	31	12	5

windrichting per maand in %

Het aandeel windrichting per maand op basis van de klimatologische periode 1991-2020.

Figuur 9: gemiddelde windrichting per maand (bron: Weerplaza)

6. Onderlinge afstand en maatregelen

6.1. Plattelandswoning

Voor wat betreft de vraag wat kan worden beschouwd als een aanvaardbare onderlinge afstand tussen driftgevoelige functies en teeltpercelen zijn de uitspraken Hooghoutseweg 27 Biezenmortel¹⁵ en Zilkerbinnenweg 14 e.o.¹⁶ relevant.

De uitspraak Hooghoutseweg 27 had betrekking op een situatie waarin een woonbestemming direct grenst aan een agrarische bestemming. In deze uitspraak wordt overwogen dat middels een voorwaardelijke verplichting tot afscherming een ruimtelijk aanvaardbare situatie is bereikt. Concreet is in het bestemmingsplan waarop deze uitspraak betrekking had voorzien in een struweelhaag in combinatie met de bepaling dat open teelten van sierplanten en bomen en boomgaarden binnen een afstand van 30 m tot gevoelige functies voor gewasbeschermingsmiddelen als strijdig gebruik werd aangemerkt.

In de uitspraak Zilkerbinnenweg wordt ter onderbouwing van de als ruimtelijk inpasbaar geoordeelde situatie verwezen naar het zogenaamde OBO-rapport van RIVM¹⁷ waaruit blijkt dat niet gebleken is van gezondheidsrisico's van het wonen in bollenteeltgebied, ondanks dat gebleken is van niet consumptieve blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Aanvullend hierop is in het bestemmingsplan tevens voorzien in afscherming in de vorm van een beukenhaag.

¹⁵ ARRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3160

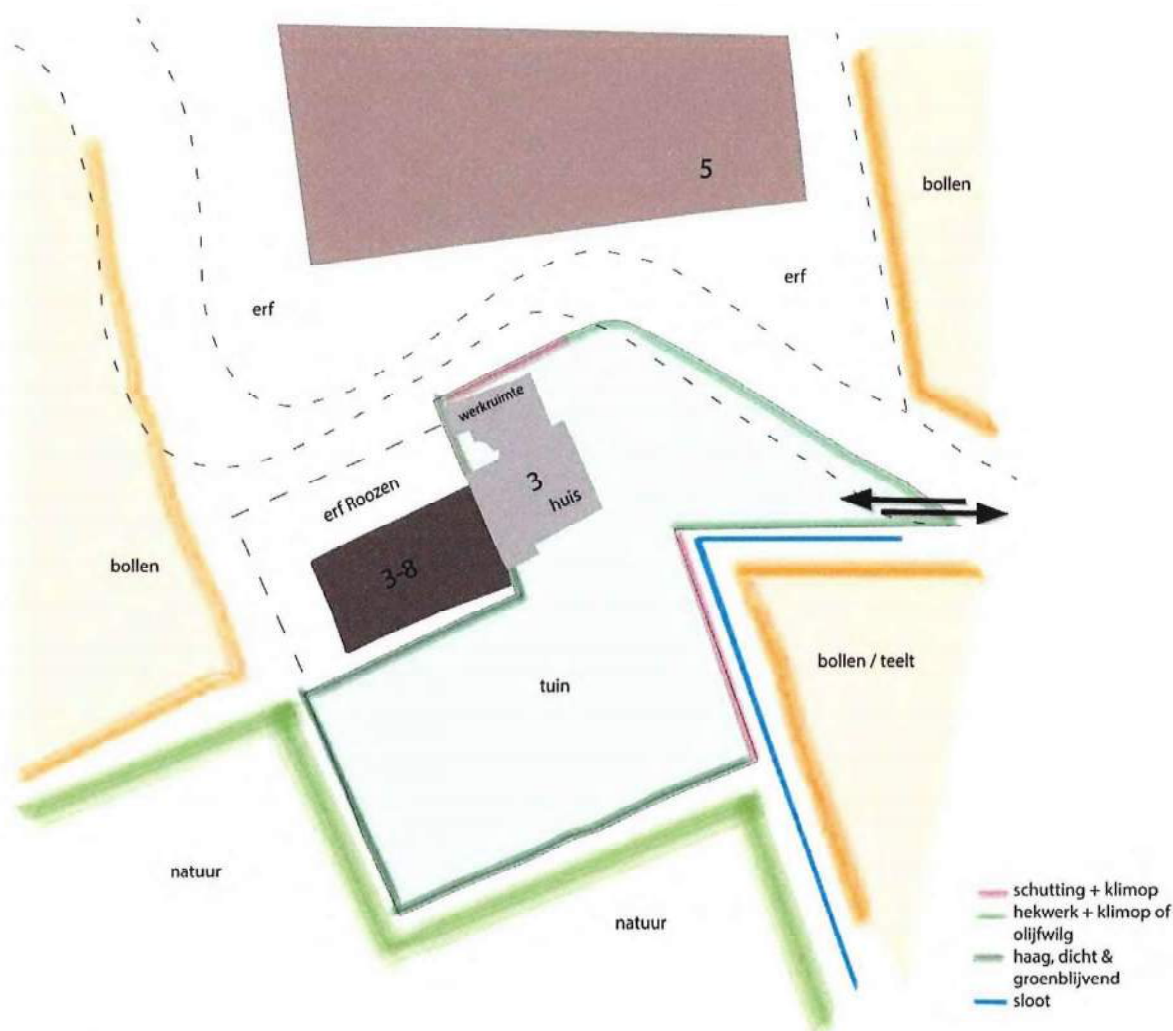
¹⁶ ARRvS 25 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:269

¹⁷ RIVM Rapport 2019-0052 Onderzoek Blootstelling Omwonenden (OBO) Bestrijdingsmiddelen en omwonenden Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten

In eerdere uitspraken heeft de Afdeling eveneens overwogen dat aannemelijk is dat een driftreducerende voorziening leidt tot driftreductie¹⁸. Een windhaag is erkend door de Technische Commissie Techniekbeoordeling als driftreducerende techniek¹⁹.

Concreet kan daar in de onderhavige situatie ook invulling aan worden gegeven. Verwezen wordt naar figuur 10 voor een overzicht. Van belang hierbij is dat bedoelde afschermingen alle reeds feitelijk aanwezig zijn, zodat behoud en instandhouding van die afschermingen als voorschrift aan de betrokken vergunning kan worden verbonden. Verder is van belang dat ook de entree naar de woning aan de oostzijde van het perceel optimaal is afgeschermd.

Op deze wijze kan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat rondom de bestaande woning worden behouden.

Figuur 10: overzicht bestaande afscherming

¹⁸ ARvS 28 november 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3904

¹⁹ 'Lijst indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-klassen' (DRT-lijst), Technische Commissie Techniekbeoordeling (TCT) 6 december 2021

7. Conclusie

In het kader van een hoger beroepsprocedure, gericht tegen een verleende vergunning voor de transformatie in planologische zin van de Mooyeveld 3 van agrarische bedrijfswoning naar plattelandswoning is onderhavige rapportage locatiespecifiek onderzoek opgesteld.

Er is sprake van de volgende bevindingen en conclusies.

- 1) De vergunning leidt niet tot een risico op verdergaande aantasting van de agrarische exploitatiemogelijkheden, nu in de huidige situatie reeds sprake is van een te beschermen driftgevoelige functie en deze vergunning daar geen verandering in brengt.
- 2) Gelet op de geldende bestemming en de feitelijk aanwezige inrichting en bebouwing van de gronden wordt uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische situatie waarbij de gronden ten noorden van de Mooyeveld 3 in gebruik blijven als agrarisch bouwperceel, de gronden ten zuiden als natuur en de gronden ten oosten en westen worden gebruikt voor niet opgaande teelten (waarbij uitsluitend neerwaarts wordt gespoten).
- 3) Gelet op de rechtspraak op dit punt kan door instandhouding van reeds aanwezige afschermende beplantingen op het woonperceel een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden behouden.